

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évenként 3 ft. 6. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A nyilvántartási cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez küldendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

juli—decemberi folyamára.

Égészévre . . . 12 forint.

Félévre . . . 6 "

Évnegyedre . . . 3 "

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középutcai könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Politikai szemle.

(S) Hazai közügyeink terén naponta szaporodnak a helyzet javulására mutató hírek, de tényeket csak ezután fogunk regisztrálni.

Öszhangzó hírek a magyar országgyűlés összehívását még mind octoberre teszik. A magyar udv. kancelláriában a főispáni helyek betöltésével foglalkoznak. Hírik, hogy b. Vay Miklós borsodmegyei, Szűgyény székesfehérmegyei, b. Fiáth Ferenc veszprémmegyei, és b. Wenckheim Béla aradmegyei főispánokká volnának kijelölve. A temesvári románok Gozdu Manót kérik Temes megye főispánjától stb.

Hire jár továbbá, hogy Ürményi József is alkalmazást nyerne, és hogy az országbírói méltóság is mielőbb be fogna tölteni, mely utóbbi hír ellenében a jólétesült „Debatte” azonban megjegyzi, hogy a magas állás csak közvetlenül az országgyűlés előtt fog betölteni.

Nalunk is a főispáni helyek betöltése s a kormányzók haza küldetése körül folytak a kombinációk, sőt erősítik, hogy a kir. kormányzók id. elnöke gr. Crenneville számára már szállást is keresnek.

A Lajthán tül újabb kinevezések közül nevezetes az, hogy Hübner báró, a magyar barát, fog kereskedelmi miniszerré kinevezetni, valamint meglehetősen horderővel bír rák erdélyiekre nézve az is, hogy a centralista kormány egyik legnépszerűbb és legbizalmasabb pénzügyminiszteri osztályfőnök b. Rosenfeld nyugdíjaztatása csakugyan valószínű.

Az Austria és Poroszország közt fenforgó Schleswig holsteini ügyet illetőleg írják a lapok, hogy a német hatalmak tovább állnak mint valaha az egyetértéstől a harcosségek kérdésében; hogy a fejedelmek találkozása sem most, sem később nem fog megtörténni; hogy Mensdorff gróf, a külügyminiszter, a ki ez ügyben tartott volt a Felsőházban, re infecta már haza is ment Bécsbe, sőt császár ő felsége maga is nem sokára hazatér a nevezett fűrdőből; hogy Poroszország nem enged, s Austria kormánya e kérdést illetőleg fontos elhatározás előzetjén áll.

Mondják, hogy nem csak Bismarck, hanem Vilmos porosz király is ragaszkodik a februári föltételekhez, mint a porosz követelések minimumához, tehát a közvetett annexióhoz, a mennyiben az közvetlen még most ki nem vihető. Ezért búsult meg Bloome gróf gasteini küldetése, ezért nem találkozik a két fejedelem, s még csak a felett ingadoznak: vajon a dolgot nyílt szakításra engedjék jutni, vagy előbb még megkíséreljék a tartós condominium utját a harc eszégekben. Bécsben azt bizak, hogy ok van rá, bizalmatlansággal viseltetni Franciaország iránt a nevezett kérdésben.

A porosz szolgálatban álló „Zeidler'sche Corresp.” ezeket írja: Ha egy kö el kezd lefelé gördülni, akkor az alatt álló hiába tiltakozik, mert ezzel a követ föl nem tartoztatja. Halhüber ur tiltakozásainak nem leend semmi eredményök. Poroszország nem tesz egyebet, mint megerősíti és végrehajtja az ítéletet, a melyet az események már kimondottak stb.

Gr. Belcredi körrendelete.

(S) Van egy neme az embereknek, mely a bureau-ban születik és hal meg, mint a selyemhernyó a gubóban; — nem szánt és vet, s mégis jóllakik; egyetlen csemetét nem iltet, s mégis mindennek gyümölcsét ő szedi le; vigan, gond nélkül él, s ha meghal, három sing földet kell kibérelnie, hogy magát földbirtokosnak nevezhesse, — s mégis országokat kormányoz, mért földdekre terjed ki hatalma.

Az emberek e fajtáját Linnee szerint „Bureaucrata”-knak nevezik; Humboldt

pedig azt mondja rólok: hogy az üveg gombokat, pávatollakat, cifra szalagokat s több efféle csecsebecsákat szerfelett kedvelik. Más természetrajzi munkákban meg azt olvassuk, hogy a nép zsirjából élőködnek.

Ezek a bürokraták szaporodtak volt el százados fészkekben, a Lajthán tül tartományokban, és Bach báró alatt átvándoroltak a magyar királyság területére is. Az óta úgy elharapóztak minden irányban, mint a dudva azon a földön, melyet sokáig nem kaszálnak és nem szántanak.

Ott voltak, és még vannak ők a gyermek bölcsőjétől fogva az agg koporsójáig, mindenben járshalagozván az emberiséget; ott voltak és vannak az ország, a község, a család szentélyében, ott a holtig rendszabályozott polgár boros poharában.

Hanem egyik kiváló tulajdonságát csak Schmerling lovag „áldásos” korszakában mutatta be a bürokrácia. A természetudok tanúsága szerint ugyanis eddigelő a Chamäleon volt az egyetlen állat, mely egyik szemét fel a másikat épp azon időben lefelé tudta irányozni.

Az „alkotmány-minister” föléptével valamennyi Lajthán tül addigi bürokrata egy éjjel át mind „constitutionalistává” csapott fel, s a chamäleonnál még nagyobb ügyességgel forgatá szemeit, egyiket a „parlamentarismuson” — bocsnát e tolhíbiért — másikat az egyiptomi husos-fazakokon, az országos pénztár földi javadalmain legeltetvén.

Minden „magasb” tudományuk, a mi-nők az Alchimia, a bölcsék köve keresése, a kör négyesgöztítésének elmélete, a kopogó szellemek idézése stb. stb. meg van saját büvmondata, caballistikája; miért ne lehetne a „modern” államtudománynak is saját recipéje.

Multa sunt eadem, sed aliter. Azonban, a bürokrácia e tanulékony-sága, lelkiismeretének e nyulékony-sága által önnön sirját ásta meg.

Végre megérlelődött Lajthán tül is az a meggyőződés, miképp a bürokráciával alkotmányosan kormányozni merő lehetetlenség. Belcredi gróf derekasan hozzá is fogott a tisztogatáshoz, a bürokratikus mindenhatóság fő muftijait már előbb „kolostorba” küldé, s most, emlékeztetve köriratával — melyhez hasonlólt Lajthán tül még nem láttak, a bajnak gyökereit kiirtásához fogott.

Az új osztrák államminiszter ur a magyar koronához nem tartozó tartományok főnökeihez intézett köriratát azzal kezdi, hogy az önkormányzat, az autonómia hatáskörének tagítását az osztrák örökös tartományokra nézve is áldásteljes törekvésnek tekinti, s a hatóságokat felszólítja, hogy az ilyen törekvéseket lehető buzgalommal elősegítsék.

Belcredi gróf nem arra helyezi e szerint a súlyt, hogy a hivatalnok vakon engedelmeskedjék előljárói rendeletének, s ugylátszik nem szándékszik minden csekélységben utasításokkal elhalmozni az egyes tartományok főnökeit, hanem azt kívánja, hogy a hatóságok az életnek, míg ez a törvényszabta határok közt mozog, készséges előmozdító legyenek.

Legméltóbb azonban a megjegyzésre a körirat azon passusa, mely a sajtószabadságról szól, s a hol a Lajthán tül közigazgatás vezére figyelmezteti a hivatalnokokat, hogy a sajtó nyilatkozatait becsiljék, hagyjanak fel a sühlyeciv érzékenységgel s csak ha a valódi tényállással ellenkezőt s egyszerűsind a törvénybe ütközöt látnak, folyamodjanak a sajtó-hatóságokhoz.

Belcredi gróf ez által működése küszöbén már több igazi alkotmányosságot tanusít, mint Schmerling lovag egé-z működése alatt, a frankfurti Pál-templomától egész a bécsi Schotterthor előtti „parlament” palotáig.

E változást már az eddigelő kissé tamaskodó bécsi független sajtó is át kezdi látni. A „Vaterland” üdvözi a köriratot, remélvén, hogy az új ministerium a törvényhozás körül ugyanazon elveket fogja követni, melyeket a közigazgatásra nézve fölállított. A „Glocke” örövend, hogy Belcredi gróf nem magas rangú bürokrata, hanem valódi államférfi. A „Fremdenblatt” meg van elégedve, hogy a „rendszerváltozás” valóban bekövetkezett, azonban azt hiszi, hogy a gyors és

igazságos igazgatás csak úgy lesz lehetséges, ha a sajtó kis bíró gyanánt ülhet a hivatalbokok nyakán. A „Wanderer” elismeri, hogy Belcredi gróf az önkormányzat jelentőségét Austriára nézve nagyon helyesen fogta fel; de hogy az üdvös szót termékeny tettek követhessék, szükségesnek látja, hogy a bürocrácia ne csak fejében, hanem gyökérig reformaltassék. A „Presse” is meg van elégedve a körirattal, csak azt kívánja, hogy a czélba vett decentralisatio ne csak bürokratiai, hanem valóságos közigazgatási decentralisatio legyen.

A mi minket illet, mi két nagy reményt merítünk Belcredi gróf köriratából, egyik az: hogy a Lajthán tül testvéreinek ezentul a valódi alkotmányosság áldásaiban fognak részesülni, s a történetirő a Lajthán tül alkotmányosságot sajakép nem Schmerling lovag februári patensétől, hanem Belcredi gróf köriratától fogja számítani; — a másik pedig az: hogy miután a birodalom másik felében a magyar felfogáshoz s a magyar önkormányzat formáihoz közelednek, ezeket lát-szanak elfogadni akarni, a tulsó részen di-vatozott bürokratának a magyar földre leendő átplántálására czélzó kísérletekkel végrevahára, s pedig végképpen fel fognak hagyni.

A kir. kormányzók haza kéredzik.

(f) Hiteles értesülés nyomán hallottuk, hogy a N-Szebenben ideiglenesen átvitt kir. kormányzók kérdést tett az udv. kancelláriánál, mit tevő legyen, miután az ott kibérelt hivatali helyiségek ideje jövő Sz. Mihály napkor lejár. Továbbra kifogadják azokat, vagy haza fog hozatni? Egyáltalában szükségesnek tartja a kormányzók e részben idejekorán rendelkezni, hogy a hivatalnokok is gondoskodhassanak itt vagy ott, a szükséges szállásokról.

Az új kormányról, mely már is anynyi jelét adja a törvény iránti tisztelőnek és takarékos-ságnak fel sem tehető, hogy a kormányzókat már csak költségkímélés tekintetéből is mielőbb maga helyére visszarendelni ne siessen. Különben is jó volna a szebeni „római császár” teremt kiirtani, és sa-játképp rendeltetésüknek visszaadni, hogy ne fosztassanak meg a szebeniek továbbra is egyik élvezetüktől, s a jövő télen vigan farsángolhassanak.

Lapszemle.

A „Fremdenblatt” e cím alatt „Az új kormány és a bureaucratia” következőleg ír:

„Különböző jelenségekkel követhetethető, hogy az új ministerium a bureaucratia kormány-rák-fenét gyökerénél szándékszik megtámadni. A bu-reocratia Austriában többféle irányban gátolag s ártalmasan hat az állam szervezetre. Politikai tekintetben minden bureaucratia lényegéhez tartozik, hogy az államügyeket lehetőleg központosítsa, mivel ily központosítás által a legjobb chablone nyere-tik minden nyilvános ügyek megítésére s elin-tézésére, másrészt pedig, mivel a bureaucratia né-zete szerint az osztrák birodalom széles területén egyetlen legyen sem szabad mozogni, mielőtt „erős közigazgatás” ellenörködése alá helyezettve, s bi-zonyos szám alatt registráltatva nem lenne. A központosítás képezi tehát a jól betanított bu-reocratia valódi életelmét s a Bach-rendszer oly tökélyre emelte ez iskolát, hogy mint egykor, még ma is a közigazgatás összes terén majdnem korlát-lan hatalommal uralkodik. Minán pedig a bureaucra-tia főszékelye s igazgatása természetesen a biro-dalmi fővárosban létezik, vidéki polgártársaink, ha a bureaucratikus centralisatio politikáját helyesen akarják kifejezni, csak a „bécsi iskola” politikáját emlegetik.

De mit a bureaucratia, ellentétben az alkot-mányos államrendszerben gyökerező hivatalnoki sze-méyzettel leginkább kerül, az az üálló munkálko-dás, valamely ügyet oly módon „elintézni”, hogy az napokig a hetekig egyik hivatalból a másikba buzciztatik, vagy elvileg fontos ügyet oly módon tárgyaland, hogy az eldöntés felelőssége egyik köz-ponti hivatalról a másikra bántatik, míg végre va-lamely birodalmi törvényalapra nem akadnak, mely az egész ügyet kétségessé s még itéletre meg nem érettnék tünteti fel, sürgős jellegű törvény-előterjeszt-vényeket addig csúszni esavarni, míg a dolgozat oly-kor éppen az ellenkezőt hozza napvilágra, mint a kezdetben vezér-eszme gyanánt elfogadtatott, és a bel-igazgatási szolgálat rendleteit oly kicsinyes s buzavonó módon fogantatott, hogy a rendelet csak akkor jut gyakorlati érvényre, midőn annak

valódi értelme s czélja már elenyészett — ebben áll a bureaucratia jellemző működése; ezek ered-ményei azon sypibusi munkának, mely évről évre az államügyek nehéz terhét libegve fölfelé gördíti a nélkül, hogy azt valaha tetteleg elintézné, vagy az általános jólétet előmozdító közigazgatás ténylő ma-gassára fölemelkedhetnék.

Hasztalan törekedtek az utolsó évek alatt az ügyrend egyszerűsítése s gyorsítása által az állam-háztartásban tetemesebb megtakarításokat eszközöl-ni. A politikai elv gyanánt makacsul követett centra-lisatio egyik kezével kétszer annyi új ügyet teremt, mint mennyit a másikkal elvégezni gondolt. Ezen politikai elv gyanánt elfogadott centralisatio a bu-reocratianak gyöngyöden ápolat kedvező gyermeke. A vontatott ügymenet vele született sajátosságai kö-zé tartozik s a politika magasabb körében mérv-adó „várhatunk”, ünkénytelenül is átszűrő az ál-lam-élet, a közigazgatás alsóbb rétegeibe.

S így tetteleg a bureaucratia álka az, mely a Schmerling-ministerium sarkához tapadt, s a ve-zénylő államférfiak legjobb szándékait s legbeesü-letebb ügykezete dacára elkerülhetlen válság szélére vitte.

(Az ujonnan belépő ministerium tehát első s leg-sürgősebb feladatai egyikének tekinthette, gon-doskodni, hogy a közigazgatás oly szervezetet s bel-ső gépezetet oly rugékonyságot nyerjen, milyen az alkotmányos állam-eszme gyorsított s biztos keresz-tülvitelére, valamint a lehető legnagyobb megtaka-ritások eszközzésére is feltétlenül megkívántatik. A hathatós változtatások, melyek egyidejűleg a jelen cabinet hivatalos működésének kezdetével az állam-igazgatás különböző osztalyaiban eszközölhetnek, vi-lágosan arra czéloznak, hogy általuk a közigazga-tás menete egyszerűsítettessék s annak vezénylete könnyebben áttekinthetővé tétessék. Fontos és befo-lyásos állomások az egyes ministeriumokban most ifjabb egyénekkel töltenek be, mely alkalommal leg-inkább szakavatottság, s a különböző koronaorszá-gok szükségleteinek körülményes ismerete látszanak mérv-adók lenni. Bármily elismerésre méltó legye-nek is az államférfiak szolgálatai, kik eddig e hi-vatalokat betöltötték, s hármily nagy becses birja-nak főleg egyes kitűnő tehetségek gazdag ismeretei s tapasztalatai az államszolgálatra nézve, az új mi-nisterium mindamellett, a reá bizott missió nagy-ságát s nehézt voltát tartva szem előtt, pillanatig sem lehetett kétségben a felett, hogy e missiót egészen saját szellemében, s menten minden személyes be-folyástól csak úgy fogja teljesíteni, ha a felsőbb rendeletek fogantatásával megbízott tisztviselői kar hivatva érzi magát arra, hogy függetlenül korábbi traditióktól s szokásoktól, kirekesztőleg csak az új rendszer értelmében működjék.)

(Az „Österr. Zig.” szerint gr. Belcredi, mint a rendőrmínisterium ideiglenes vezetője, mult hét-főn fogadta az azon ministerium hivatalnok-személyze-tét. Rövid s velős beszédben mondá ki itt is, min-den szükséges formasságok mellőzését, az egyes hivatalnokok teljes erőfeszítésének szükségét s ez-zel kapcsolatban a személyzet számának leszállítá-sát. Kimondá továbbá, hogy az új kormány koránt-sem akarja gátolni a közélet szabad kifejlését bár-mely körben is, s egyenesen fölkeríti a hivatalno-kokat, hogy ezen meggyőződést a közönség közt minél általánosabban igyekezzenek elterjeszteni.)

Bizonyosnak tartják, hogy b. Hübner ur fog kinevezettni kereskedelmi miniszerré.

(A régi „Presse” ezt írja többek közt a sajtó-amnestiáról: Köszönettel ismerjük el az új minis-terium abbéli törekvését, hogy az időszaki sajtóval jobb viszonyba akar jöni, s el akarja enyészteni azon rendszer nyomait, mely jobban aláasta a Schmerling-ministerium tekintélyét, mint bármelyébb. Utóbbi kormány érezte, hogy szűk talapon áll, s azért annál makacsabban védte magát. — Nem gya-korolhatta azon toleranciát, mely az erős alapon álló kormányoknak oly jól illik.)

Az amnestia is bizonyítja, mily nagy szüksé-gesség lön a rendszerváltozás. Nemcsak kegyelmi tény az, hanem nagy politikai jelentése is van — egy oly elv szolgálati alapján, habár nincs kimond-va, hogy az előbbi sajtó-büntetéseknek a polgári jogok gyakorlására való visszahatása is eltöröltek.

Mindenesetre jól teszi azonban az új minis-terium, hogy az engesztelődést jelszaván tűzte ki. Államéletünk, mond a „Pr.”, eddigelő a tévedezé-sek, államjogi és nemzetiségi félreértések oly hosz-szu láncolata volt, hogy némi tekintetben elől kell kezdeni a munkát. Eddig egy vezér-államférfi sem, se Bach, se Schmerling nem volt képes Austria bonyolult viszonyaiban megtalálni a kiindulási pon-tot, honnan a különféleségbe egységet hozhatni. Most találoan nevezik ezen pontot „önkormányzat”

úven — maga a ministerium mondá ki most ezen szót. Ragaszkodni fogunk hozzá a tevékenységhez képest kifejtetni. Csupán az önkormányzat képes lecsillapítani a nemzeti ellenszenvet s az igen merev federalista követeléseket enyhíteni. Ennek számára bölcs engesztelő politikával kell utat törni s ezen politika első nyilvánulásait élénk rokonszenvvel s őszinte meglepéssel üdvözljük.)

Slavoniából. Szerémmege, júl. 30.

A július 16-ára kiütve volt zágrábi horvát országgyűlés elhalasztott. Ez esemény akkor történt, midőn a kormány a választások eredményével tisztában volt, s így mintán saját céljait illetőleg éppen nem volt mitől tartania, annál különösből látszhatik ez elnapolás, mely az érdekelt szerbek között is nagy meglepetést okozott.

Hivatalosan volt jelentve, hogy a gyűlés megnyitását elhalasztotta, a Magyarországot illető közlött politikai fordulatnál nincs összefüggésbe, s erre melleleg mondvá szükség is volt, hogy a kétkedő slávon honfiak megnyugodjanak.

Az említett gyűlésre tett követeléseket illetőleg, általános tudósítást röviden a következő vonhatom össze:

Mig másutt, különösen Horvátország több részében a kormányjelöltek megbuktak, addig a három megyéből álló Slavonia legterjedelmesebb megyéjében Szerémmege a mai nap itt ugynevezett szabadelvűek és a választók egy részének előre kizemelt képviselői maradtak háttérben. Ha lehetne e kifejezést használni, mind a kormány vagy is inkább a hivatalnokok jelöltjei nyerték azon megfeszítetést, hogy a már elnapolt tanácskozára menjenek.

Mint mindenütt úgy itt is bebizonyult, hogy szemesé a világ, — a hivatali párt jó elő e teljes buzgó tevékenységet fejtett ki, hogy oly egyének választassanak, kik Slavonia biztosított üdvét a birodalmi tanács utján remélik elérhetni, s ha valahol voltak agitációk pro, úgy itt is igen — contra; azonban csak egy-két egymáshoz bizalmas barát merete mondani, hogy nem és nem megyünk reicherathba; arról azonban, hogy ha oda nem, hát hová? ... hallgatott a kronika, s igazán, kivéve néhány németet és magyart, a többi olyanok, kik ily tekintetben a népre mégis némi befolyással lehetnének, sem az egyik sem a másikhoz nem szólnak; ők magukat Szerbia hű fiainak vélik, kiknek értékben romlatlan sláv vér csergedez, s élénkes apolják szívök reményét egy valaha lehető dícső sláv birodalomról. Ők aztán őrmestebb menének Belgrádra mint máshová.

Végre is aztán megtörténtek a választások, s a nép bár hallomásból tudta, hogy ezt és ezt is jó lenne megválasztani, de mégis inkább azok részére hajlott, kik neki e részben többet beszéltek, s választotta azt, kiről elmondták az illetők előre, hogy érdekében ennyi és ennyi jót tehet.

Egyébiránt az itteni nép a választási jog becsét felfogni nem tudja, s az, mit politikai érettségnek neveznek, nála igen is primitív állásban van, a viszonyokról mi tudomása nincs, azzal pedig, hogy mi történik, nem törődik. Ennek ugyan főoka abban rejlik, hogy addig míg Horvátországban a kisebb földbirtokú nemesség, mely nem csak társadalomilag, de politikailag is a kiváltságosabb fokán áll a nemzetiségi ügyre nézve melegebb, nemzetifelnékelőbb felvilágosítással szolgál és később a tevékenységre, s ennél fogva a közügyekben is több befolyást gyakorol, mint a slávoniai, mely ugyszólva részint öntudatlan, részint késztetve, nem kevésbé pedig a tulajdonképpen néphez hasonló közönyösséggel engedi magát a mások által elgördített események karkájába vonatni.

Hallható volt, hogy Vukovár egyik követőül egy volt honvéd-törzstisztet választanak, s ki se kétkedett benne, hogy R. ur lesz, midőn mindenki azt mondá, hogy a németek és magyarok vagy is a katolikusok többen vannak, mint a rácok, s így bizonyára kivihető, hogy jelöltjük legyen az egyik követ. A választás napján azonban az eredmény más lett. Mire bizonyos ur azt mondá, hogy 50 katolikus ellenében is győzhet 3 rác, ha együtt tart. Közben legyen írva itt a különböző vallások választása még teljesen fenáll, s egyiknek hívóit orthodoxabbak akarnak lenni mint a másiké. Emelített választás után ment véghez, a kiütött óránál azonban, miként mondják, elébb hozzáfogtak, s jellemző az, hogy midőn a választás vezetői kérdezték végül, hogy meg vagytok-e elégedve a választottakkal? pár egyénen kívül a nagy rész hallgatva tudatá beleegyezését.

Sajnos, hogy nem akadt egyén, kinek ha az ajánlt képviselő nem tetszett, nem mert felszólalni s meggyőződése szerint ajánlani!

A nép közt utoljára az a hír is el volt terjedve, hogy ha nem az ajánltakat választják, akkor majd visszaállítódik a nemesség, miként 48 előtt volt, és ekkor járják csak meg. E hír meg is teremt gyümölcsöt, s most békén álmódja, hogy választott képviselői mentendik meg csakugyan egy visszaállítani szándékolt nemesség terheitől. — Ha urbéri hivatalnok volt a jelölt, erről elmondták az illetők, hogy majd minő sokat segit választóinak s urbéri viszonyok rendezésénél, — ő hitte, választ-

totta, s most még azt is hiszi, hogy az előtte oly értéktelen szavazatért a törvényszabta illetéken kívül még busásan fizető elismerési ajándékban is részesül.

Nem tudom: mi igaz és mi nem? de hiszen „rara temporum felicitas“ azonban magam is hallottam azt, mit a „Prag. Politik“ írt, hogy a főispánok a választások kedvezőbb kivételére 17 ezer forintot kaptak, sőt hallottam szerbeket, kik részletesen elmondták, hogy minden megyebeli mennyit kapott, — hanem aztán azt is megmondták, hogy mindezt az ország pénztárából hivatalos utazásra kapták, s hogy ez utazás semmi más okból, mint a közneveltségi előmozdítása érdekében történt t. i. a főispán urak a falusi iskolákat látogatták, illetőleg vizsgálták meg.

K. . . . B. A.

Gróf Nádasdy X. Ferencz.

† Szokássá vált a nevezetes férfiak életét ismertetni s átadni a történelemnek. Az „O. D. Post“ e részben már megteette a magáét, midőn azonban gróf Nádasdy Ferencz élete ránk, urbéri kre nézve különös érdekelvel bír, megtoldjuk a nemes gróf életírását itteni működéséből vett néhány adattal.

Gróf Nádasdy 1838 től fogva 1847-ig előbb ideiglenes al, azután szintén ideiglenes főelnök volt a Nagy Szébenben székelő urbéri kincstárnak, melynek főnökét Erdély alkotmánya értelmében mindig az országgyűlésnek kellett választani, a megerősítés joga levén csak az uralkodó felségé. Ő exca tehát már akkor octroyonak köszönhetette a főnökségét. Hivatalos működésében páratlan munkásságot és erélyt tanusított, de jobbszeretvén és tudván nemetlenni irni és beszélni, s a magyar nyelvben kellő jártassággal nem is bírván, mind azt, a mi alkotmányos vagy magyar volt, kevésbé szívelhette. Közelgett az 1847-iki urbéri országgyűlés, s az octroyált urbéri szék alatt már előre ingott az országban általános népszerűtlenségnek örvendő elnök alatt. Ő mlgá minden követ megmozgatott, hogy magát törvényes kincstárnokká megválassztassa, végre is az eredmény az lett: hogy 228 szavazat közül egyetlen egyet volt szerencsés megnyerni. Ennek következtében mondta róla egy magas egyéniség urbéri beszélgetés alkalmával: no már erről is el lehet mondani, hogy egyhangulag (Einstimmig) választották. Hinc illae lacrimae. Ine az egyik ok, mi miatt ő exca oly szeretetteljesen emlékezett vissza az urbéri magyarságra, a midőn ennek sorsa az ő kezébe került. Ha még hozzá tesszük, hogy Bach báró alatt előbb soproni, azután urbéri, később pesti főbíróvá emelkedett, mely iskolában csak gyarapította előbbi „alkotmányos“ nézeteit, s a mely utolsó működési körében emlékeztetés tette magát a pesti magyar ügyvédek előtt a magyar nyelv iránt tanusított „kegyelme“ által tüzzel, vassal üldözvén azt. S ha megemlíjük még azt is, hogy ezek után legfőbb urbéri törvényszéki elnök, s végre igazságügyi miniszter lett Bécsben, s ez utolsó minőségében a „keményített“ birodalmi tanácsban német magyar államférfiak által bizonyos „bazar“ statisztikai elucubratiók s más egyéb érdekeiért nem éppen szörmentében megsimogatott. És ha végre azzal fejezzük be, hogy ő exca 1861 őszén az urbéri udvari kancellária vezető s ett vette át, s legelső rendeletét itt is azonnal német nyelven adta ki, és Schmerling lovagnak az urbéri magyarság megsemmisítésére célzó elveit hűségesen igyekezett végrehajtani, róla hirtelenében vett fényképként tán bevégzettnek is nyívníthatjuk.

Br. Reichenstein Ferencz.

Báró Reichenstein Ferencz unokája egy a bányászat körében korszakot képező felalálásról ismeretes és Tirolból Erdélybe beszámazott bányász-tisztnak: reichensteini b. Müller József, ki 1795-ben honfiasított. A nemes báró N. Szébenben e szerint német apától és szász anyától (egy Hirling leánytól) született. Tanulmányait a nagy-szebeni gymnasiumban s a kolozsvári rom. kath. lyceumban végezte. 1833-ban az urbéri kir. kincstárnál Nagy Szébenben kette meg hivatalos pályáját, itt vette kezdetét a közte és gróf Nádasdy közti szövődött gyöngéd viszony. Akkor ugyan még távol álltak egymástól — az egyik elnök, a másik irnok volt — de idővel összetalálkoztak. 1841-ben Bécsbe ment a cs. kir. udvari kamarához, s ezen dicasterium felosztásakor 1848-ban urbéri fogalmazó volt; 1849-ben császári biztos Bach Edével Erdélybe jött s a Wohlgemuth-Bach féle aranykor-sak életbeléptetésében tevékeny részt vett. Bach Edével ismét eltávozott s a bécsi belügyminis-teriumban titkári minőségben folytatott rövid működése után nem sokára mint urbéri tanácsos átvette a nagyváradi cs. kir. helytartósági osztály vezetését, hol elbarátság s később kancelláriatársá gróf Zichy Hermannal ismerkedett meg, mint a ki a nevezett helytartósági osztály főnöke vala, a hol is a Lajos-erdélyi kinttötve. 1856-ban a Bécsben székelő legfelsőbb urbéri törvényszéknek lett tanácsos és elnök, később a Magyarország polgári kormányának élére állított cs. kir. tábornagy Benedek oldala mellé rendeltetett s végezte Magyarország politikai ügyeit. Az octoberi napokban mellőztetvén, csak akkor lé-

ett ismét vissza a tevékenység mezejére, midőn az 1861 ki provisorium beálltával az urbéri udvari kancelláriához előbb mint előadó beosztottat, később pedig, alkancellárrá nevezetvén, az ügyek vezényelést egészen kezébe ragadta.

Mit tett azóta a két Ferencz, mennyire illetékeseknek bizonyultak azon nagy állásra, a melyről milliók sorsa felett intézkedtek, már itél az uralkodó Főlség és a közvélemény.

Nyilatkozat.

A „Kolozsvári Közlöny“ idei 90-ik számában egy névtelen gyanúsítás tétetik aziránt, hogy a nádas-egregyi utól a munkaerő elvonatván, egy Keresztur felé vezető octroyált ut elkészítésére fordítat k, és mindegy kérdés tétetik: kirendelte legyen el azon mellék ut építését?

Noha az illetőn alaptalan gyanúsításokra, ki-vált annak, ki nyílt sissakkal fellépni elég bátorsá-gal nem bír, felvilágosításokra kötelezett nem len-nék; nehegy azonban a dolog állásával ösmeretlen olvasó közönség félrevezetessén, a fített kérdésekre feleletem a következők:

A kérdés alatti mellék-utvonat elkészítése, mely-nek célja három törvényhatóság: u. m. Doboka, és Kolozs megyék, valamint Kolozsvár szab. kir. vá-ros területén keresztül a pánczélesei völgyet össze-köti Kolozsvárral, ezért Pánczélesei-kolozs-vári utvonatnak is nevezetlik, és a mely a jóval távolabb fekvő Kereszturt nem is érinteti, hosszas tárgyalás után nemes Dobokamegye képviselő vá-lasztmányának 1863-ik évi szeptember 25-ől 30-ig tartott ülési jegyzőkönyve szerint helybenagyott határozata alapján 1864. január hó 30-án 5734. 1863-udvari szám alatt kelt kegyelmes királyi ren-delet szerint legfelsőbb helyen megengedtetett, és a Fels. kir. főkörmányszék által 1864-ik évi 35,503 szám alatti rendelet által sietőleg elkészítettet pa-rancsoltatott; ezek szerint tehát a névtelen gyanu-sító ezen utvonatát Kolozsmege hatósága által octroyaltotk éppen méltatlanul nevezte

Helytelenül állítja névtelen tudósító azt is, hogy ezáltal a nádas-utvonaltól a munkaerő elvonatván ez utóbbinak kiépítésén semmi baladás, vagy a kész-utnak jó karban tartása nem látszik, mivel ha őszin-te kívánna lenni, bévalhatná, hogy ez utvonatol a magas kincstár igénybevétele nélkül a lefolyt két év alatt több munka vitetett végbe, mint az azon utvonat építése kezdetétől 7 éveken keresztül a ma-gas kincstár igénybevételevel; pedig a mult és je-len évi fellegszakadások által okozott romlások csak-cem felét vették igénybe az azon vonatra fordított munkaerőnek; és ha igazságos kívánna lenni, állat-hatná azt is, hogy a pánczélesei-kolozsvári utvonat vidékének éppen semmi járható urja nem levén, mi-dőn a köz-adóztatásba a több honlakóssokkal egyen-lő résztvesznek, a méltányosság szempontját tekint-ve, a felesleges udvar akkor, midőn azoknak is egy járható urat rendelt készítettet, mely egyszersmind Kolozsvár városának egy jelentékeny fapiaczot fog-megnyitni — és mégis azon utvonat építését, — me-lyet Dobokamegye már az engedély megnyerése előtt nagyobbára elkészített, következőleg Kolozs-mege határával a közlekedés teljes fennakadása nélkül félbe nem szakadtatott oly egyén által is hallottam gyanúsítani, ki annak építési elrendelésé-ben résztvett.

A mi pedig a kezdetben is idézett birlapi cik-knek azon részét illeti: mi szerint Kolozsmege köz-gyűlése 1861-ben csak is a mezőégi és a bács-zilahi utvonatok építését tüzte ki; ennél fogva má-sokra nem kell vala az erőt felosztani, bár az a je-len esetben mellőzhető lenne, megkivánom jegyez-ni, hogy azon határozaton az 1863-ik év martius 23-án tartott megyei biztómányi gyűlés jegyző-könyvének 10-ik p. ntja változtatást tézen, abban történné a megállapodás, hogy az utépítések kö-rüli intézkedések a megyei tisztségre, illetőleg a fő-ispányi helytartóra ruháztatnak.

Kolozsvárt, augusztus 4-én 1863.

Boér Ferencz,

Kolozsmege administatora.

Különfélék.

Ismét kevesebb van egy derék bazánkfia-val! E pillanatban veszszük a következő szomorú jelenet: N. barcsai Barcsai Polix na a maga, s egyrmekei: gr. Lázár Vincze, b. Radák Á. ármógr. Lázár O. g, veje b. Radák Ádám, s leányok Anne, egy gr. Lázár Jenő, és Corinna nevében fájdalom-mal tudatja, a feledhetetlen gyöngéd férnek, illető-leg: páratlan s gondos édes atya, ipa és ragyapa, rendületlen bazafi: szárbegyi gr. Lázár Mór-nak élte 48-ik, boldog házassága 25-ik évében, e f. év augusztus 4-én estéli 7 órákor, a rom. cath. anya-szentegyház szertartása szerint: az utolsó kenet föl-vétele után, agy nyomásból következett szélbűdés által történt időelőtti keserű halálát. Ezen embert: ki a valódi férfiasággal l párosult gyöngéd önfeláldozó jóság eszméje volt, s a ki mindent megho-csátot másoknak, csak magának semmit, — saját jósága vitte sirba. Béke porainak. A boldogultnak földi részei: f. év augusztus 6-án délután 4 órákor Medgyesfalván, a legnagyobb csendességben ada-nak vissza az anyaföldnek. Maros-Vásárhelyen augusztus 4-én 1865.

*** M. Vásárhelyről azon tudósítást veszszük, hogy Follinusz már kiindítá társulata egy részét Erzsébetvárosra, hol az egész előadások már e hét folytán megtéződnek.

*** A tegnap előtt foly le azon tűzér tiszt temetése, ki néhány nap előtt főbe lőtte magát. A végtisztesség megadására néhány ágyú is kiment a sir felett diszlövéseket tenni. Az ágyukat roppant néptömeg követte.

*** Mint Nagy-Ajtáról írják nekünk e f. hó elején az Olt vízében két oláh fiú fürdővén, a viz elsodorta őket, s élők már veszélyben volt, midőn Lakatos Sámuel a fuladozók után megy, de szerencsétlenül, mert ő maga vészett oda a gyer-mek-ek miatt. Holt testét csak négy nap mulva ta-lálták meg, s most az örök álmot a bölői teme-tőben alussza. Béke poraira!

*** Ugyan csak onnét írják, hogy Nagy-Ajta és a szomszédos határokat a vaddisznok egész fal-kakkal látogatják meg, s éjelenként a vetések kö-zött roppant károkat tesznek. Mint írja levelezőnk a kipusztításokra hajtó vadászat is volt, de ered-ménytelen. A vidék nevezetesebb vadászai, mint Zsibek Ferencz, Pócsa és Zatureczki J. urak ama vaddisznó-csapatok kiirtására nem ele-gendők. A nép nagyon aggódik a felől, hogy miattok határunk semmit nem adhat. Vajha a ma-gas kormány e veszély elbáritása, és meggátlása ügyében is, mint nem régen a medvék kiirtásá-ban kegyesen intézkednek! Vajha hazánk nevezeseb-b „Nimródjai“ mint mlgos Ujfalvi Sándor ur, ki e téren fényes babérokat szerzett, Erdővidék vadregényes bérczei között tanácsos, és tettel, más jelesekkel, mint a híres medvevadász, (külő-ben is székely) Nándra Ábráhámmal megjelenve, kipusztításokra működőnek!! Albertfi János unitárius theolog.

*** Külköllővár vidékéről írják nekünk: Az aratás, mely e vidéken július 17-én vette kezdetét, számlál közepesen ültöt ki, de annál jobban er-deményez szemül; mert egy 30 kévés kalangya (értve a felszabadultak kalongyáit) tisztabúza megereszt 3 kis vékát, az elegybúza négyet s néhol még jobban is; mind a tűzának, mind a rozsának szeme oly ép és nagy, melyhez hasonlót a föld egy né-gyed század alatt alig szokott produkálni egyszer; csakhogy a tisztabúzában tetemes az üszög, mi az esős télnek s még inkább a tavalyi tökélyre nem fejtett vetőmagnak tulajdonítható; mindemellett is aratásunkkal meg lehetünk elégedve, kivált most, midőn egyéb terményeinket illetőleg éppen nincse-nek vermes reményeink. Ugyanis törökbúzáink a tavaszi szárazság miatt későn kelvén ki, s a ké-sőbbi esőre következett hűvös idő és aszály által is megváltoztattak, még most esőznek, s ha sepl. hava déres leend, a multévinél sokkal gyengébb és kevesebb törökbúzára számíthatunk. Szőlő ter-mésünk is a jobb bort termő hegyeken említést sem érdemlő csekélység, de az alantabbi helyeken, főleg-hol fölös számu somszent faj létezik, egy negyed termés mutatkozik, melyből a jelenihez hasonló kedvező idővel nem utolsó minőségű bor remélhető.

*** Mint dézsi levelezőnk írja, a napokban ott végző be Lendvai Márton urbéri vendégse-repléseit. A közönség folytonos tetszéssel nézte előadásait, s általában Lendvait, mint vendéget, a legelőzékenyebben fogadták ott mindenütt.

*** A magyarok kiittetése a drezdai dalár-tünnepélyen. A nagyszerű menet alkalmával külön-ö-sön nagy kiittetéssel fogadták honfitársainkat. Nem akarnék, írja a levelező, sem a bizelgés, sem a binság bűnébe esni, de annyit egész báto-rsággal és igaz önérzettel mondhatok, hogy a me-netet körülállók nép, lett legyen az bármily osztály, az ablakokon a legelőzékenyebb hölgyek s előkelő urak, a mint a tricolor magyar zászlók után dél-czegen haladó magyarokat meglátták, határt nem ismerő hoch, cjen, zsvio sib-vel fogadták, a szép delnök saját ruhájokra tűzött bokrétaikat ökekezőleg tűzék fel a szinoros atilákra, — egyenemelyik a sok bokréta s virágzóly úgy nézet ki mint egy mozgó virágzobor, sőt a zászlókra szánt koszorukat so-kaságunk miatt már a zászlókra felrakni nem lehet-vén, azokat egyesek vállunkon vitték.

*** Mint a „P. H.“ hallja, a pestvárosi ka-pitányaság a Rochus kórházban ápolásban levő ra-bok között összeesküvésnek jött nyomára. E rabok ugyanis össze-özvetkeztek s éjnek idején az egyik ablakon levő vasrostélyt egy acél órárgóhból ké-szített fűrészszeletel kérték átészelnai. Az elfűrészelt részeket aztán összeragaszták s minden egy volt rendezve, hogy első pillanatba mitsem lehetett ész-revenni. E munka már meglehetősen előrehaladt s ha fel nem fedeztetik, egy szép reggel arra virrad-hatunk, hogy a Rochusból az összes rabok meg-szórtok. A hatóság, a mint ez összeesküvésről ér-tésült, azonnal vizsgáló bizottmányt küldött ki, s az egész szökési terv megbiúsított.

*** Bécsben az „Assis“ című állatbiztosító intézet csupán olyan egyéneket fogad el hivatali személyzete közé, kik jártasok a gyorsírásban is. Ebből is láthatni, mennyire szükséges, hogy a gyorsírás minél nagyobb, mentől szélesebb kör-t nyersen. Ismételve ajánljuk olvasóink figyelmébe tehát „A magyar gyorsíró“ című szaklapot, mely havonként kétszer jelenik meg, s a gyorsírást a legkönnyebb modorban adja elő. Felévi előfizetése

csak 2 frt, melyet Engel és Mandello nyomdájába kell küldeni.

* A bécsi egyetem ötázados ünnepélyét nagy lakoma fejezte be, az „Uj világ“-hoz czimzett vendéglőben, aug. 3-án. Többek közt a következendő furcsa eset adta elő magát ezen alkalommal: Schmerling ur éppen bevégezé diplomaticus toasztját a német egységre, s szerinte a német egyetemek vannak arra hivatva, hogy a művet elősegítsék. Nagy éljenzés. Egyik huszár ezred zenekara polka-mazurkát huz rá. Kiáltások minden oldalról „Das deutsche Vaterland!“ (német nemzeti dal) A zenekar annyit kivett ebből, hogy Vaterland, s elkezdett egy „hazai“ csárdást. Lármás kiáltások: „Das deutsche Vaterland.“ A huszárak a „Rákóczi“-t kezdik harsogtatni, Uj kiáltás: „deutsche Vaterland.“ De már a zenekar csak folytatta a „Rákóczi“-t. Ekkor a gyülekezet egy nagy része elkezd énekelni a „deutsche Vaterland“-ot, s teljes erejéből iparkodik tulkiáltani a zenekart, a mi természetesen nem sikerült. Végre a huszár zenekart Strauss orchestrauma váltotta fel. Még egy másik érdekes intermezzo is adta elő magát. Mint tudva van, a pesti egyetem nem küld képviselőt a bécsi ünnepélyre alapos okokból. Azonban odátévedt egy pozsonymegyei szolgabíró, s ezzel az egyetem rectora Hyrtl ur nagyon barátságosan társalgott. A toasztok egész hosszú sorában, melyekből a zaj miatt keveset hallottak, megszólal a mi pozsonyi szolgabírónk is — még pedig magyarul. Elmondá többek közt, hogy Hyrtl ur bár Kis-Mártonban született, de nagy Márton lett belőle stb. Hyrtl ur, ki rózsaszín kedvében volt, magyar nyelven válaszolt, s kijelenté, hogy boldognak érzi magát, hogy magyar.

* A győrvidéki gazdasági egyesület e f. év október hava 5, 6, 7 és 8-ik napjain általános termény-kiállítását rendezend.

* Palaczky nagy veszélyben forgott. Kicsvén a kocsiából a kerekek alá jutott és bizonyosan tetemes sérüléseket szenved, ha szerencsére a kocsi rudja el nem török. Így semmi komoly baja nem történt.

* A Theresianumban közelebb ment végbe a nyilvános vizsgálat, mely alkalommal több szavaltat tartott, s mint a legutóbbi években történni szokott, úgy az idén is, magyar csak egy. Furcsa. Hisz a Theresianum magyar eredetű, kezdetben Budán volt, s főjvedelmét magyar uradalomból húzza!

* Kis-Kun-Félegyházáról írják: A félegyházi indóház a várostól kissé távol esik ugyan, de annál népesebb szokott lenni különösen most. Mégis múlt hó 20-án este a vonat érkezése után, midőn legutóbb járnak az uton, egy urat visszatérten 4 bottal fegyverzett rabló támadott meg, s pénztől megfosztva, súlyos sebekkel hagyta a helyszínen. Számtalan gyanus egyén van befogva, de a valódi tettes aligha.

* Lindbrek svéd protestáns prédikátor halálra ítéltetett, mivel három hívet megmérgezett borral adoztatta. Vallomásaiban azt említtette, hogy e tette az evangéliumi szeretet birta az általa megmérgeztettek szegények lévén, szegénynek lenni pedig nem jó!

* Egy jámbor francia paraszt kertjében egy szép nyulat fogván, ezzel ügyvédjét akar megajándékozni. Zsákba téve, viszi is Páris felé. Ut közben a kocsi előtt kérdik: mit visz? Nyulat, még pedig eleven nyulat, felel önelégülten bon Jaque. De egy ital bort csak megiszik velünk, kérde egy furfangos subanez. Meg hát, miért nem — s az atyafi! lál. Ez alatt zsákjából a nyulat kilöpi, s a kocsi kutyáját teszik helyébe. A zsákot később gyanítlanul vállára vetve, megindul Páris felé. Az ügyvédhez beérkezve, így közölni: Mit mondana az ur annak, a ki egy eleven nyulat hozna ajándékba? Azt, hogy köszönöm, felel mosolyogva az ügyvéd. Itt van hát, s azzal egy állat a zsák-ból kirohanva úgy alá menekül, s ott kutyamódra ugatni kezd. Kutyá ez atyafi, nem nyul! — Termi! utse nyul az uram, csak ijedtemben próbál ugatni, de látja, hogy nem ért hozzá. Végre kibuzak az úgy alól a nyulat, s emberlák nagy rémtültre csakugyan kutyává vált a nyul. — Kísértse meg most valaki kiverni a fejéből, hogy nem a gonosz lélek tréfálta meg!

— 1865 Juliús havában a sétatér javára adakoztak: Kolozsvári József 1 forint, Gáman János 1 frt, Sebes Ferenc 1 frt, ifjabb Szentkocsy Márton 50 kr, gróf Bnthlen István 1 forint, Kohn Sándor 5 frt, Ákoncz József 2 forint, Dobál Izák 2 frt, Kovászai József 1 frt, Kegyes-rendű tanárok 5 frt, Reinhold József 1 frt, Sárkány Ferenc 50 kr, gróf Eszterházi Miguel 2 frt, Rozenthal 50 kr, Hildbrand 1 frt, gr. Teleki Pálné 3 frt, dr. Patkó Dániel 4 frt, Prohaczi 50 kr, Salamon József 2 frt, Herepeiné 50 kr, Héja Andrásné 50 kr, Szilágyi Sann 1 frt, Czink János 1 frt, Zövrer Károly 50 kr, Juszt 50 kr, Müller 50 kr, Fejér Márton 1 frt, Benel János 1 frt, Ormosi Márton 50 kr, Mac-kási Péter 1 frt, Lukács 50 kr, Minorik 1 frt, Gyöngyösi János 1 forint, Botta János 50 kr, Beldovics Antal 50 kr, Basa Miklós 1 frt, összesen 46 frt 50 kr.

Kiadás:			
Nyngta №	9.		5 frt 30 kr
"	10.		8 " — "
"	11.		20 " — "
"	12.		10 " — "
"	13.		1 " 60 "
"	14.		1 " 50 "
"	15.		6 " 26 "
"	16.		2 " 60 "
Kiadás összege 55 frt 26 kr.			

Nyilvános köszönet.

Az ó-tordai ref. egyházközség halás köszönetét nyilvánítja mélt. báró Kemény György ur iránt azért a 100 p. forintért, melylyel az illető egyház leánynevelője tökélet gyarapítani kegyeskedett. A legmelegebb halára érdemesek, a kik a növelés szent ügyét mozdítják elő, főként a leánynevelését, mely annyira el van hanyagolva, és annyira követelleg áll teendőink közt. A növelésnél fontosabb tényező egy szines a társadalomban. Isten éltesse annak pártfogóit és apostolait, köztük a nemeslelkű bárót.

Kelt Ó Tordán, 1865.

Politikai hírek.

Francoziaország. Páris, aug. 4. A lapok még folyvást hevesen vitatkoznak az oppositonalis értelemben történt választások száma felett; de fontosabbak ennél a jul. 23- és 24-én végbement események politikai következményei, mert azok új aera kezdetének előjelei. A karszakot, melybe most lépünk — mondja a „France“ — általános óhaj jellemzi localis és személyes szabadságok elnyerése után. Senki sem gondol arra, hogy az erős politikai centralisatio, melynek Francoziaország egységét s nagyságát közzöni, megszakítottassék, de mindenki akarja, hogy az állam és egyének, a központi és localis érdekek gátlólag ne lépjenek egymás útjába, s hogy a közigazgatás tisztelben tartsa a magán egyének jogait. Szóval az angol önkormányzatot, a politikai szabadság e legszilárdabb alapját, tartják szem előtt. A „France“ még hozzátézi, hogy a császárságnak először is a rendre és nyugalomra kellett ügyelnie, most azonban, midőn a szabadság és béke ismét fenállhatnak egymás mellett, a magán, községi- s tartományi érdekek emancipatioja, s a közigazgatási gyámság megszüntetése általános óhajja vált. A császár elismerte ez irány helyességét, s azért a törvényhozó testület elé a megyei s községi tanácsosok illetégsi körének szélesbítésére vonatkozó törvényjavaslatot terjesztetett. A választások eredményét tehát ezen egyetlen szóval lehet kifejezni: decentralisatio.

Feszült figyelemmel lesik itt az Austria és Poroszország közötti viszály lefolyását. A pessimistius felfogás azon körülményben nyert táplálékot, hogy Metternich hg, kinek augusztus 1-én kell vala elutaznia, e hét végeig halasztotta el távozását. Minthogy ezen elhalasztásnak más okát nem tudják, tehát fölteszik, miszerint csak az Austria és Poroszország közti alkudozások komoly fordulata indíthatta a hget maradásra. — Némi hitelt talált azon hír, hogy a belgák királya Napoleon császár Laekenben teendő látogatását igyekezett kieszközölni, újból szándékozván pártolásába ajánlani a mexikói császárságot. A külni lap írja: A diplomatiában nincs nyári szünetelés. Azon körülmény, hogy Napoleon császár kamarása Laferrière politikai küldetésben utazott el Párisból Sz.-Pétervárra, magában véve is eléggé bizonyítja, miszerint Wittgenstein hgnek néhány hét előtt a Tuillériákban tőnt megjeleneése nem volt csupán csak rendjegy által el idézett véletlen jelenség. Ma az „Ind belge“ is négy ha'alom közt folyamathan levő alkudozásokról beszél, melyeket congressus híresztelés által akartak volna elpálostolni: ezen alkudozásokat ugyan, melyeknek tárgykul Európa téképének megváltoztatása volna, felettébb ábrándosaknak találjuk; mindazáltal az azokra vonatkozó hírek legalább annyit bizonyítanak, miszerint a congressus-gyűlések sorai között, a hová a nevezett belga lap is tartozik, kezdik gyanoítani, hogy bányat ütött az óra. Napoleon császár soha se munkásabb, mint a mikor sétálni megy, s úgy tesz, mintha a kis hatalmak semmittevésének adta volna magát. Plombieresen már egyszer történt tulnyomó összebeszélés, s az „Italie“ írja: „Nem igen kell nagyon csodálkozni a felett, ha Napoleon császár, a ki egyszer kimondott kedvező eszméjével soha felhagyoi nem szokott, a fürdőben mulatás nyugalalmát arra használja, hogy a congressusra nézve püblózik az illető tereken, s hogy az első tengeri batalomnak adott tengerészeti ünnepélynek talán nem is volt tulajdonképpen más célja, mint Nagy-Britanniát kedvezőleg bangolni a congressus terve iránt. Napoleon császár a találkozási órákban Plombieresen szemmel látbatólag azon terv szálait fonogatja, mely szerint egy európai gyűlés közelében el lehetne utasítani a mindenfelé terjedésben levő elemek fenyegető kiűrését. Fürdői székhelyén még egyéb politikai kérdésekre is figyelhet, melyekkel az európai diplomatia bajlódik, milyenek: a szeptemberi egyezés kivitele; Olaszország és Austria egymás irányábani állása; s a berlini és bécsi kabinetek kölcsönös torzalkodása. Az olasz királyságot illetőleg minden kezdeményezést örö-

mel fogóknak üdvözölni, mely újabb kilátásokat tárna fel a modern politikának, azon politikának, mely a népjogok elvén nyugszik, azon egyedüli alapelven, melyen kívül másnak a császári kormánya nem bódolhat.“ Így az „Italia“ párisi tudósítója; s mi nagyon tudjuk, — mond a „Köln. Ztg.“ — miszerint nagyon jól ráillik Olaszországra e közmondás: „a mit kíván az ember, arról örömezt beszél!“

Olaszország. Florenczából jelentik mult hó 27-kerül: Ugy látszik, fontos dolgok felett folytak a tanácskozások, a nélkül hogy a ministeriumban határozat jönné létre. Miután a mult hó 23-ki ministertanács eredmény nélkül maradt, 25-dikén újból összeült, és abban a Russoneból Florenczbe jött király is részt vön. Malaret báró francia követ is itt volt, hogy ura utasítása folytán befolyást gyakoroljon a ministeri határozatokra, de 25-dikén már Livornoba utazott. Victor Emanuel e hó 28-án Turinban leend, hogy e napon elhalt atyjáért tartandó gyász isteni tisztelaten jelen legyen.

A király a sommai táborba utazván, valószínűleg holnap megy keresztül Milanon, és augusztusban tér vissza Florenczbe. Miután a roppant bőség engedett, nem igen van többé arról szó, hogy a sommai tábor, a mely főleg a tűzérsg gyakorlatai végett hivatott össze, feloszlatassék.

Németország. A „Wanderer“ tudni akarja, miszerint a német nagyhatalmak a hercegségek kérdésében kiegyezéstől most távolabb állnak mint valaha. Az uralkodóknak tervezett összejövetele Gasteinban sem most, és valószínűleg később sem fog megtörténni. Mensdorff alkalmasint már visszautazott Ischlből. Valószínűleg császár ő Felsége is visszatér end e hét folytán.

Bennstorff gróf azon megnyugtatóssal utazott Gasteinba Londonból, hogy Anglia Németországra nézve továbbra is megmarad a non-interventio elv mellett. Hir szerint maga Palmerston lord nyilatkozott a gróf előtt ily értelemben. Metternich herceg, párisi követ, a porosz-austriai viszályra vonatkozó slürgönyök folytán, melyek legközelebb intézettek hozzá Bécsből, a jövő hét végeig még Párisban marad. Roubert államminister, kinek — miként mondják — Bécsben titkos értekezletei voltak, rövid időn visszaérkezik Carlsbadból a francia fővárosba, a hová még Monstier marquis is várják Konstantinápolyból, továbbá Malaret bárót, a ki nem rég tanácskozott Victor Emmanuel Florenczban.

A fenforgó körülmények közt figyelmet érdemel egy jul. 30-án kelt bécsi közlés a „D. Allg. Ztg.“ban, mely Bloome gróf értekezéseit és Bismarck ur állását illetőleg következtet mond: „Bloome gróf még mindig Gasteinban alkudozik, s úgy látszik, többet személyesen a királylyal, mint Bismarck urral. A király, mióta Austria komoly elhatározását látja, a mint mondják, igen tétozáló lett. Ő nem szereti Austríát, nem is fél tőle, de visszaborzad a formászerű szakadástól, melynek következményei kiszámíthatlanok. Bismarck ur állását ennél fogva jól értesült körökben megrendülnek tartják. „Kettőt tartok bizonyosnak: először, hogy nem fognak Poroszországgal megegyezni, míg Bismarck ur vezet az ügyeket. Másodsor, hogy meg fogunk egyezni.“ Így hangzik, mint mondják, a külni követ, Bloome gróf jelentése. Nem sokára ki fog tűnni, helyesen fogta-e föl Bloome gróf a helyzetet. Egyéb-iránt Mensdorff grófnak határozott utasítása van a császártól, a dolgot akár így, akár amugy végleges elhatározásra vezetni.

Amerika. A „Courrier des Etats-Unis“ ezike, mely most Párisban közudomásra jött, ott oly élénk izgatottságot okozott, mely még a börze-üzletekre is kiterjeszkedett. Egyelőre csak Harlan amerikai bellügyminister beszédének szövege tudatik, melyet az egy középület alapkővén-k letételekor tartott. Ebben a minister a többi közt így nyilatkozik: „Midőn a francziák, kik most kevésbé óhajják jólétüknk, fegyvert ragadtak a török nemzetiség védelmére, mindnyájan helyeseltük eljárásukat, midőn ellenben erejüket arra fordították, hogy a gyöngye Mexicot elnyomják, a nagyilekű bőségs ezen hiánya megvetésre méltónak tűnt fel előttünk, s azért esedeztünk, hogy Isten akaratából s a Gondviselés határozata folytán nagy köztársaságunk legyen meghivatva arra, hogy testvérünket, a gyöngye köztársaságot, oltalmazza.“ E szavak egy minister szájában, ha ez mindjárt nem a külügy-minister is, elég félreérthetetlen hangzanak. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy Texasban, mely az Unionnak már alávetett, s mindössze 400,000 lelket számlál, 100,000 főnyi haderő vonatik össze, s hogy a francziák iránt ellenszennvel viseltető Halleck tábornok nevezetett San-Francisco fő-kormányzójává, honnan Juarez seregeit éllelmezi, a mely neki működési alapul szolgál, ugy a helyzet komolysága felett többé nem lehet semmi kétség. A Rio Grandenál multkor végbement esemény is (egy unionista őrszem átlőtt két francia tisztet) folytonos izgatottságot tartja a kedélyeket. Időközben újabb bonyodalmak támadtak. A szétvert separatisták egy része a Rio Granden át Bagdadba menekült, hová őket jun. 25-én, egy a folyón átkelt unionista hadosztály követte, mire az említett városban harezra került a dolog, melyben 2 ember megöltet, és 12 megsebesült. A fegyverre szőlött franczia helyőrség végre elűzte a támadókat. — Másik összetűközés a Rio-Grande felső részén tör-

tént, Reynosától 23 mérföld távolságban. Ott t. i. „Compadre“ mexikói gőzös, mely gazdag pamut-rakományyal indult ki Camargóból, s a guerillák-tól félelemből az amerikai lőfogót vontat fel, egy unionista ágyunaszád által feltartott, nemzetisége constatalása után martalék gyanánt Brownswillebe vitetett. A matamorasi helyparancsnok azonnal panaszt tett az ottani hatóságoknál, követelven, hogy a hajó igazi tulajdonosának visszaadassék, de eddig még nem nyerhetett választ. Sheridan tábornok junius 30-án New-Orleansban parancsot adott ki, melyben tudatván, hogy Texas most az unionisták kezében van, a menekülteket visszatérésre szólítja fel. Ugynevezett „Home Guards“ vagy fegyveres bandák nem fognak megtüretni, s azon vidék lakossága, hol guerillák rablásokat követnek el, felelősség alá esik. A tábornok végre érvényteleneknek nyilatkoztatja a texasi kormányzó s törvényhozó testület összes rendeleteit s intézkedéseit, melyek az elszakadási okmány kihirdetése után adtak ki.

Ujabb. B é c s, aug. 4. Az ischli tanácskozások bevégeztek. Biegeleben előadó a külügyministeriumban, oda volt utasítva, hogy készen tartsa magát Ischlbe utazni, azonban Bécsben maradt. Valjon elmegy-e Bloome gróf még egyszer Gasteinba, nem bizonyos. A legfontosabb az, hogy tegnap ő Felsége a császár Schönbrunba, a külügyér meg Bécsbe visszaérkeztek a nélkül, hogy Gasteinba találkozás történt volna a porosz király ő Felségével. Ebből azt lehet következtetni, miszerint a Poroszországgal Bloome gróf közbenjárása által folytatott tárgyalások egyelőre sikertelenek maradtak, és hogy a gasteini fejedelmi találkozás nem fog véghez menni. A pillanat oly komoly, mikép minden conjecturától tartózkodunk, és be akarjuk várni, míg a gasteini és ischli tárgyalásokról közelebbi tudósításokat nyeredünk.

— Páris, aug. 4. A császári pár találkozása Izabella királynéval ismét kétségesse vált. Hiszik, hogy Bismarck Plombieresbe jön, hol valószínűleg Grammont herceg is meg fog jelenni. A „Patrie“ jelenti, hogy a san-dominigoi ideiglenes kormány alelnöke, ki született angol, az angol felsőbb-ség elfogadását indítványozta. Párisból írják, hogy Metternich herceg a császár kíváratára Drouin de Lhuys külügyministerrel tervet dolgozott ki Franciaország és Austria közeledésére nézve, tekintettel az olasz ügyekre, hogy azt az austriai császár ő Felsége elé terjeszsze. (?)

Párisban határozottan dementirozák a spanyol ministerválságról szárnyaló híreket. O'Donell mindenesetre csak progressista ministerium válthatná fel, élén Esparteroval vagy Primmell, kivel egyébiránt a mostani ministerelnök utóbbi napokban hosszabb ideig értekezett.

— London, aug. 4. Abd-el-Kader Fokenstonen át Londonba érkezett, s a közönség kiváló figyelmének tárgya. Az angol parlamenti szünet valószínűleg teljes hat hónapig tartand, azonban már most is nagyon komoly interpellatiókra készülnek, melyeket a ministerelnökhöz fognak intézni. Sir Rob. Clifton többi közt mindjárt az első ülésben azt kérdezeni majd tőle: szándékozik-e a kormány 1866-ban nagy és kimerítő parlamenti reform-billt a ház elé terjesztetni?

— Florencz, aug. 3. Francoziaország oda irányzott törekvései, hogy Olaszország és Róma közt az alkudozások újból felvételét eszközölje, sikertelenek maradtak. Malaret báró két havi szabadsággal Párisba utazott. Turinban Garibaldit készülnek követé választani, és nem képesek azon aggodalomtól menekülni, hogy Turin előbb-utóbb francia határvárossá leend. Ez ellen már most akarnak tiltakozni, és azért szándékoznak Garibaldit megválasztani.

— Stockholm, aug. 3. A svéd udvarhoz hivatalosan bejelenték Konstantin és Alexis nhgeknek látogatását, kik 27 hadihajóból álló hajórajjal a balti tengeren czirkálnak. E hir itt figyelmet kelt a Svéd- és Oroszország közt Finnlandért évek óta fenforgó viszonyok miatt.

— Kopenhága, aug. 3. A svéd király s August herceg ma délelőtt a bernstorff kastélyba érkeztek a dán király látogatására. Hir szerint, ma este térnek vissza.

— Madrid aug. 3. Afgloná hg bécsi spanyol követé neveztetett. Az „Epoca“ Gandara tábornok napiparancsát közli, melyben ez hadat izen a dominicanusoknak.

— Flensburg, aug. 4. Az itteni (porosz érzelmi) „Nordd. Allg. Ztg.“ egyik sugalmazott ezikke Zedlitz báró tulságosan egyoldalú eljárását a szükségesség által parancsoltnak állítja, mivel Halbhuber báró folytonosan ignorálhatni vélte az augustenburi párt fordolatait.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE augusztus 5-kén 1865.

Államadóság.	Adott ár.	Tartott ár.	Elsőbbségi kötvények.	Adott ár.	Tartott ár.
5%-os nemzeti kölcsön	100 frtos	74 25	Oszták Lloyd	—	88 —
5%-os metalliques	100	69 10	Dunagőzhajózási	95 50	96 50
1 1/2%-os	100	60 50	Államvaspálya	112 —	113 —
1839-dik évi teljes	100	145 —	Lomb-velencei	275 frank	104 75
1839-dik ötödész.	100	142 —			
1854-dik teljes	100	81 —			
1860-dik teljes	100	89 70			
1860-dik ötödész.	100	95 10			
Zálogl. velek.			Részvények.		
Nemzeti bank 10 éves	5%	103 50	Hitteltőzset	200 frtos	175 —
" kisors. exst.	5%	88 85	Bankrészvény	—	789 —
" ost. 6. 5%	5%	88 85	Alsó-nusztr. esc.-bank	500 frtos	587 —
Gall. hit. int. osztr. ért.	5%	80 50	Lloyd	500	500
Magyar földhitteltőzset	5%	80 50	Dunagőzhajózás	500	478 —
" 10 év. jöv. jegy	6%	—	Pesti lánchíd	500	470 —
Földtelehrésztelési köte-			Északi vasút ex div.	500	167 —
lezvények.			Állam	500	177 50
5%-os magyarországi	100 frtos	72 —	Déli	200	207 —
erdélyi	100	63 50	Nyugati	200	63 50
horvát	100	72 —	Tiszai	200	146 —
Sorsjegyek.			Váltók (devisek)		
Hitteltőzseti	100 frtos	122 25	három hónapra.		
Dunagőzhajózási	100	81 50	Angsburg 100 dh német fr.	4 1/2%	91 15
Triest	100	110 —	Hamburg 100 bankmark	3 1/2%	91 20
Esztérházy herceg	40	—	London 10 ft. sterling	3%	109 30
Salm	40	28 —	Páris 100 frank	4%	43 30
Páffy	40	26 —			
Clary	40	25 75	Pénzmekek.		
St. Genois	40	25 75	Korona	15 05	15 10
Budi	40	23 50	Császari arany	5 23	5 26
Windschgrätz	20	16 75	Rézcsés	8 80	8 84
Waldstein	20	16 75	Napoleonusd'or	9 —	9 05
Keglevich	10	12 50	Orosz imperialok	1 6	1 62
			Porosz pénztári utalvány	07 50	108 —

A t n é z é s e

a kolozsvári levél- és székérposta indulásának és érkezésének.

Indul a levélposta:

Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor.
Szeben, Brassó, Oláhországba naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhely felé naponként d. u. 6 órakor.
Lengyelhon északi részébe, úgy Bukovina- és Moldvába
Csernovicz felé, valamint Válaszút, Dézs, Nagy-Bánya- és Beszter-
terczére naponként esteli 6 órakor.
Debreczen felé Zilahon és Szilágysomlyón át: N.-Károlyra na-
ponként délután 3 órakor.
Mocsra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton délután 3
órák; egyéb napokon esti 6 órakor.
Kolozsra kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 órakor.

Érkezik a levélposta:

Magyarhon- és külföldről, névszerűen: Bécsből, Pestről, Kasáról,
Szegedről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2—3 óra tájban.
Szeben felől, Brassóból, M.-Vásárhelyről, Abrudbányáról, Zalah-
náról, Temesvárról és Tordáról naponként reggeli 8—9 óra közt.
A Csernovicz felől jövő s ezzel egyesült nagy-bányai levél-
posta naponként reggeli 6 órakor.
Debreczen felől Sz.-Somlyón át naponként reggeli 8 órakor.
Mocsról naponként reggeli 6 órakor.
Kolozsról kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 10 órakor.

A székérposta indul:

Bécs, Pest és Nagy-Várud felé naponként déli 12 órakor.
Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhelyre naponként d. u. 5 órakor.
Csernoviczra, Beszterterczre, Dézsre naponként esteli 6 órakor.

A székérposta érkezik:

Bécs, Pest és Nagy-Várudról naponként d. u. 2—3 óra közt.
Szebenből és Brassóból naponként reggeli 8—9 óra közt.
Maros-Vásárhelyről naponként reggeli 7 órakor.
Csernoviczról és Beszterterczről naponta reggeli 6 órakor.

A Biasini gyorskocsai indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli
11 órakor.
Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat
érkezése után. — Szállítási díj 8 frt 40 kr.
Kolozsvárról Brassóba kedden és pénteken reggel 4 órakor. — Szállítási díj
Tordáig 2 frt 10 kr. N.-Enyedig 4 frt 35 kr. K.-Fejérvárig 6 frt 56 kr. Szászsebe-
sig 7 frt 35 kr. Szebenig 10 frt 40 kr. Brassóig 18 frt.
Brassóból N.-Szebenbe kedden és pénteken reggeli 3 órakor.
N.-Szebenből Kolozsvárra szerdán és szombaton reggeli 8 órakor.
E vonatokon gyorslovak is kaphatók minden időtájban.

Erdélyi		Alsó ausztr. mérő : vagy is két nagy véka					Marhahús fontja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török- búza.	
piaczi árak :		k r a j c z á r o k b a n .					
Beszterce július	25.	360—360	220	—	104	340	12
Brassó júl.	21.	414	168—248	296—244	160—158	280	14
Dézs "	26.	360—340	210—190	—	90—80	270—240	11
K.-Fejérvár "	22.	278—270	180—174	—	20—120	120—216	12
M.-Vásárhely júl.	27.	400—350	220—206	—	706	266	12
N.-Enyed "	27.	336—326	280—26	—	20—90	24—200	12
Szamosújvár július	24	320—280	200—160	—	100—90	220—200	12
Szászváros júl.	22	350—340	220—210	—	164—160	240—230	12
Sz.-Régen "	20	400—350	220—20	200	120—110	360—20	12
N.-Szeben "	13.	427—373	227—227	—	187—173	293	14
Sz.-Udvarhely "	25	370	200	—	110	300	12
Torda július	27.	416—294	205—204	160—150	106—100	119—105	10

Gabonáir Kolozsvárrt augusztus 3-án 1865.

(Bécsi mérési osztrák értékben.)
Tisztabúza 2 frt 84 kr. Elegybúza 2 frt 36 kr. Rozs 2 frt —
kr. Árpa 1 frt 50 kr. Zab 1 frt 20 kr. Török-búza 2 frt 46 kr
Pi-yoka — frt 86 kr. Marhahús 13 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz 1464.

polg. 1865.

Hirdetmény.

Tordamegye alkertületi törvényszéke által Tordán közzhíró tétetik: miszerint az
1863 május 7-kén Tordán elhalt Gálfi Józsefnő született Réti Juliánna ha-
gyatékához tartozó Mező-Nagy-Csán községe határán lévő 213 hold területű
12 500 fura o. é. becsült egy taghan lévő, továbbá ugyanott 90 hold területű 3 500
fura o. é. becsült egytaghban birtok, úgy szintén a faluban lévő 666 fura o. é. becsült
hat darab belső telek önkéntes elárverezése az örökösök kérésére megengedett, s
az elárverezési határidő jelen év szeptember 6-án délelőtti 10 órakor a
helyszínen Mező-Nagy-Csánban kitűztetik, hová a venni szándékozók azon hozzáadás-
sal hivatnak meg, hogy a leltár és árverezési feltételek ezen törvényszéknek a ren-
des hivatali órák alatt megtekinthetők, s azokból másolat vehető, és hogy az árve-
rezéshez szollok a bees-ár 10%, tes, mint bántapénzt leteendő.
Tordamegye alker. törvényszékének Tordán, 1865 július 31-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(80)

DAUBITZ R. F.-féle

NÖVÉNY-LIQUEUR.

jóhatásának bizonyított ital gyenge emésztés, nyálkáság, hámorhoidális sat.
bajokban, orvostani tekintélyek és számos bizonyítványok által minden oldal-
ról elismervé.

Orvosi ítélet.

Daubitz R. F. urnak növény-liqueur-jét kitűnő segédszernek ta'áltam
ideges háborgá-oknál az altesben, s ebből foló röstelgésnél az alvegesator-
nának tartós székdugulással, elévült májbajoknál, puffadásoknál
és tartós aranyér-bajoknál, gyomorgyengeségnél, vérdugulás követ-
keztében. Lipse, 10-ik augusztus 1865.

(P. H.)

Dr. SCHLESINGER, gyakorló orvos Lipseben.

Tekintetes úr!

Mintán nekem a Daubitz-féle növény-liqueur évült hámorhoidális baja-
imban igen jó szolgálatokat tesz, kérem nekem postai utánvétel mellett nyolcz
palaczkot e liqueur-ból küldeni, s maradok egész tiszteltel.

Fröhlich János, cs. k. nyug. ezredes.

Valódi állapotban egvedül kaphatni főaktárnok Daubitz C. A-nál
Bécsben, Herrengasse, 6, valamint a j. g. osztr. raktárakban Kolozsvárrt és
Dézsén Tauffer Józsefnél, Szászváron (Br. os.) Német Vilmosnál.

Egy palaczk ára 1 frt o. é.

(284)

H. ROSENTHAL

Bécsi Zsirédeny vas tartalmú VEGYKÉSZÍTMÉNYEI.

Bécsi Zsirédeny vas tartalmú szesz. Wiener Glycerin-Eisen-Liqueur.
Tinctura ferri phosphor. viennensis.
Sápkórosok, vérszegények, soványok, elégtelenül tápláltak, görvélyesek, ideg-gyűgék
s lábbadozók számára.

Bécsi Zsirédeny vas tartalmú gyomor-szesz.

Wiener Glycerin-Eisen-Magen-Liqueur

Tinctura ferri phosphor. vienn. compos.

Megzavart emésztés és makacs székdugulásokban.

Ára { egy nagy üvegnék 2 frt — kr. } mindkét felébből.

Ára { egy kis üvegnék 1 frt 35 kr. }

Orvosi bizonyítványok: Balassa, ndv. tan. és tanár. Heller János or-
vos, és vegytudor, cs. kir. als. ausztr. vegyész s a bécsi kör-vegyészeti tanintézet igaz-
gatója, Kletinsky tanár, cs. k. vizsgáló biztos, törvényszéki és kórtani vegyész. Dr.
Kovacs és Dr. Löwy, pesti kórházi első orvosok, Dr. Hirschfeld, Dr. Drobner és
más nevezetes orvosoktól nyertet és bár ki által megtekinthetők a bécsi főraktárban.

Kapható: Bécsben H. Rosenthal főraktárban. Prateri út 24. sz.

Bizományosok illő engedélyt nyerne.

Bizományi-raktár: Kolozsvárrt Dr. Hintz György gyógyszerárban.

Szebenben: Dr. Kayser G. A. gyógyszerárban.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárrt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittlich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál
S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagynyeden,
Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejérvárrt kapható:

VIDA KÁROLY.

A növekedő új világhatalom.

Szózat a földbirtok érdekében. Ára 80 kr.

Erdély a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta Wass József, kegyes szerzetesbeli áldor, gymnasi-
mi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi
MuseumEgylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély
térképével. Ára 1 frt 50 kr. osztr. értékben.

Erdély nagylejedelemségében

érvényben levő peres és perenkívüli

Eljárásra

vonatkozó szükséges

RENDELETEK

GYÜJTEMÉNYE. Ára 1 frt 60 kr.

Tartalom:

- I. Császári nyiltparancs 1853 diki május 29-ről, (kíható az erdélyi nagy-
fejedelemségre), mely által ezen koronaországban a fekvő javakhoz tulajdon jog
szerzését és gyakorlását, ezen javak terhelését és elzálogítását, az eddigi örökös-
ből s az ország néhány részeiben fennállott ösiségből keletkező jogviszonyokat tár-
gyazó eddigi törvényes rendeletek és intézmények megváltoztatnak.
- II. Császári nyiltparancs 1853 iki július 3-ról (kíható Erdélyre), mely által
ezen nagylejedelemség számára a bíróságok polgári jogügyekbeni hatásköre
és illetősége iránt egy új szabály (törvényhatósági rendszabály) becsatlatik ki, s
elhatároztatik, miszerint azon különösen kibírdetendő naptól kezdve, melyen ezen
koronaországban az újraszervezendő járási hivatalok s a többi bírói hatóságok műkö-
désüket megkezdendik, minden ottani bírói hatóságok a polgári jogügyekbeni tör-
vényhatóságot ezen törvény szabályai szerint gyakorlandják.
- III. Rendelete az igazságügy-minisztériumnak 1853-diki július 18-án,
(kíható Magyar, Horvát, Tótország, a Szerb-vajdaságra s a Temesi bán-
ságra és Erdélyre), mely által ezen koronaországok számára egy ideigle-
nes csöndrendtartás hozatik be, s 1853 iki szeptember 1-jétől kezdve hatályba
léptetik.
- IV. Rendelete az igazságügyi- és kereskedelmi minisztereknek
1859. június 15-ről, (kíható a birodalom egész területére, a katonai határőrséget kí-
véve), mely által a bejegyzett üzerek fizetés megszüntetésénél tartandó kiegyezke-
dési eljárás tárgyában 1859. május 18-án kelt rendelet (birod. törv. lap 90. sz.) al-
kalmazása kiterjesztetik.
- V. Rendelete a bel- és igazságügyi minisztériumnak 1858. dec.
17-ről, (kíható Magyar, Horvát, és Tótország, a Szerb-vajdaságra s Temesi bán-
ságra és Erdélyre), a bérleti szerződésből keletkező perlekedéseknel átalában, to-
vábbá a haszonbérbe vagy bérbe vett ingatlan avagy törvényileg ingatlanoknak nyil-
vánított dolgok, nem különben a hajóalmok vagy hajókon fölállított egyéb épít-
mények fölmondásánál és visszabocsátásánál követendő bírósági eljárás tárgyában.
- VI. Császári nyiltparancs 1858 diki február 7-ről, az 1855. május 21-
kén kelt jegyzői rendtartásnak (birod. törv. lap 94. sz.) Galicziában, a Krakói
nagyhercegségben s Bukovinában, továbbá Magyar, Horvát, Tótországban, Erdély-
ben s a Szerb-vajdaságban és Temesbánságban behozatala iránt.
- VII. Rendelete az igazságügyi minisztériumnak, kelt 1858. febr.
16-án, (kíható Magyar, Horvát, és Tótország, a Szerb-vajdaságra s Temesi bán-
ságra és az Erdélyi nagylejedelemségre), azon követelések behajtása végett eljárás
tárgyában, melyek jegyzői iromány által vannak bizonyítva.
- VIII. Császári nyiltparancs 1853 diki október 10-kéről, kíható az Erdélyi
nagylejedelemségre), melylyel ezen koronaországra nézve egy új ügyvédi rend-
tartás becsatlatik ki és 1854. január 1-jétől fogva hatályba léptetik.

Az Általános POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig meg-
jelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és uta-
sító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilibi HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és ke-
reskedelmijog, csöndrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az
igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottágnak tagja.

Ára 7 frt 20 kr. osztr. értékben.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.

III-dik kötetnek I-ső füzeté, 16 tábla könyomatu rajzzal.

Ára 2 frt 50 kr.

Dózsa Dániel. Zandirhám. Székely hős költemény a kilenczedik szá-

zadból. Füzve 2 frt.

Tartalom:

A Rabonának torhona. — J. lán. — A barna vitéz. — Adorján Alma. — A pályadal. — Az örvény.

Zoa. — A szép Bissen nő. — A századik koponya. — Ötletz vára. — Zabán dala. — Zoa híre. — A Ne-

mero szele.

Garibaldi és társulata,

vagy a népboldogítók. Történeti korrajz. 2 kötet. Ára 2 frt.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna

helyett a tartósabb, czélszerűbb tisztább és sokkal olcsóbb

pergament papír

jött használatba.

Kapható kiscsb és nagyolb darabokban 3 krtól 50 krig

Kolozsvárrt Stein János papirkereskedésében.

Berde Áron természet és vegytan
rendes tanára. Légtüneményta n
s a két Magyarhon egy viszonyai s
ezek befolyása a növényekre és álla-
tokra. Ára 2 frt 80 kr.

Képek a természetből. A felsér-
dult növényeknek Wagner Ar-
min után felmutatja Kovácsi An-
tal. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt.
Biró Miklós. Egy mezei gazda

élete. Olvasókönyv a kisebb tehet-
ségű gazdák s főleg a köznép számára.
Füzve 1 frt.

Koronás szőlőművelés. Irta Bá-
thi Gábor, fintaházi földbirtokos.
11 kömetszeti ábrával. Az erdélyi
gazdasági egyetletkölségén. Ára 30 kr.

Szarka Sándor. Izletes méhte-
nyesztés vagy a méhtenyésztésnek
új módjáról. 44 köre metszett ké-
p 16 táblán. Ára füzve 1 frt.

Helység-névtár. Erdély (és a Par-
tium) minden községének betűrendes
névtára. Az 1854-diki s a vissza-
állított alkotmányos felosztás szerint,
a posta-kerületek és hadfogadó-tele-
pek, valamint a lakosság számának a
legújabb népszámlálás szerinti kimu-
talásával. Összeállította GÁMÁN
ZSIGMOND. 2-dik kiadás. Ára 80 kr.

(236)

(1—3)

BIASINI vendég fogadója

Kolozsvárrt.

Három vagy több évekre, kibutoroz-
va bérbe adandó, 1835 oo.ober
24-dikétől. Értekezhetni augusztus
30-dikáig tulajdonos Biasini Do-
mokos urral Kolozsvárrt.

(210)

(3—3)

Szép kiadó szallas.

Három szep szoba

Főpiazra nyit ablakokkal külön

a Főpiazra és kamarával a Fröhlich

konvula és kamarával a Fröhlich

háznál kiadó. Értekezhetni Demjen-nél.

Ugyanott 2 új bécsi jó

zongora olcsó áron eladó.

(233)

(3—3)

Haszonbérlet.

Özv. Gyergyai Ferenczné Fejér-
di birtoka, jövő Szentgyörgy naptól
kezdődőleg, bérbe kiadó. Értekez-
hetni a tulajdonosnővel nagypiacz 454. sz.

(234)

(2—3)

Haszonbérlet.

Id. gróf Bethlen Jánosnak ne-
mes Kolosmegyében kebeleztet Patal-
réz jóságja, a hozzá járó gyórfal-
vi rézszel e. y. t. n. f. lyó 1865-ik év Szent-
Mihály napjától kezdődőleg, több évekre
hasznbérbe kiadó. A bérleti felté elek iránt
értekezhetni a tulajdonosa gróffal, vagy meg-
hatalmazottja ügyvéd Várad Györggyel
Kolozsvárrt.